

SAGSNOTAT

Vedr. Økonomisk vejrudsigt 2022 og rammerne for 2023-2025

Sagsbehandler Koncern-økonomi/Økonomistyringssektionen

Formål:

Formålet med dette notat er, at uddybe de vigtigste pointer fra finanslovsforslag 2022 (FFL22) og retningen for KU's økonomi i årene 2022-2025 frem mod vedtagelsen af budget 2022 i december. De vigtigste økonomiske faktorer er i den forbindelse: Udviklingen i KU's indtægter samt udfordringer og usikkerheder i de kommende år.

I FFL22 er der, som beskrevet i særskilt notat herom, ikke indarbejdet de konkrete økonomiske konsekvenser af regionaliseringsaftalen, ligesom der ikke er taget stilling til videreførelse af takst 1-forhøjelsen efter 2022. Tilsvarende forventes en reform af modellen for udmøntning af basismidler, men da der endnu ikke er en afklaring heraf er konsekvenserne i sagens natur ej heller afspejlet på FFL22. Hvad angår videreførelsen af takst-1 forhøjelsen efter 2022 er det i KU's budget forudsat at forhøjelsen ikke videreføres fra 2023 og frem, og en aftale om en forlængelse vil derfor betyde en "upside" på ca. 70 mio. kr. årligt for KU.

På omkostningssiden kigger KU fortsat ind i stigende omkostninger, der især relaterer sig til KU's nye byggerier, meromkostninger til vedligeholdelse af den eksisterende bygningsmasse hertil kommer usikkerheder ift. nyt studieadministrativt system samt forventning til stigning i omkostninger til it generelt.

21. SEPTEMBER 2021

KONCERN-ØKONOMI

MUSEUMSBYGNINGEN (H)

LOK. 5.2.03

NØRREGADE 10

POSTBOKS 2177

1017 KØBENHAVN K

TLF 35322626

DIR 35323934

mapet@adm.ku.dk

www.oko.ku.dk

REF: MAPET

Indholdsfortegnelse

Udvikling i KU's indtægter – FFL22.....	2
Udisponerede midler.....	4
Status på usikkerheder og risici i budget 2022 og frem.....	4
KU's egenkapital.....	8
Videre proces	9

Udvikling i KU's indtægter – FFL22

Opsummering af forventningerne til indtægtsudviklingen

Regeringen fremsatte 30. august 2021 Forslag til Finanslov 2022 (FFL22). Finanslovsforslaget viderefører linjen fra finansloven 2021. Regeringen fastholder på finanslovsforslaget sin målsætning om et offentligt forskningsbudget på 1,00 procent af BNP. Det offentlige forskningsbudget øges således med ca. 0,6 mia. kr. i 2022 ift. 2021 (ca. 25,3 mia. kr. svarende til 1,00 pct. af BNP).

Koncern-økonomi har på den baggrund opdateret indtægtsscenariet for KU for de kommende fire år. Det skal understreges, at indtægtsscenariet er forbundet med betydelig usikker som følge af at såvel den allerede indgåede aftale om regionalisering samt evt. kommende aftaler om udmøntning af basismidler samt takst 1-forhøjelsen ikke er afspejlet på FFL22.

Specifikation af indtægterne

	Budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
Uddannelsestilskud	1.956,5	2.034,3	1.964,6	1.950,6	1.950,6
Basisforskningstilskud fra UFM	3.039,2	3.060,7	3.050,6	3.041,8	3.033,0
Basistilskud fra UFM	278,8	286,5	277,1	277,1	277,1
Eksterne midler	3.693,5	3.733,9	3.683,8	3.673,8	3.673,8
Bygningsrelaterede indtægter	55,4	55,1	55,1	55,1	55,1
Andre indtægter	385,9	394,7	387,0	397,3	397,3
Indtægter i alt	9.409,3	9.565,3	9.418,4	9.395,9	9.387,0

Note: KU benytter som hovedregel egen prognose i forhold til uddannelsesindtægterne. Da der endnu ikke foreligger nye prognoser på baggrund af FFL22 er her taget udgangspunkt i FFL22 prognose. Øvrige finanslovselementer (Basisforskning og basistilskud) er ligeledes opdateret med FFL22. Det forudsættes, at nye basisforskningsmidler på ca. 200 mio. kr. videreføres efter 2024, hvorfor her er tentativt videreført. Egne indtægter: Eksterne midler, Bygningsrelaterede indtægter samt Andre indtægter er fra Budget 2021. Alle elementer vil blive opdateret i endelig budget 2022.

Udvikling af KU's indtægter 2021 til 2025

Indtægter fra finansloven

I forhold til indtægtsudviklingen fra finansloven skal særligt følgende bemærkes:

- Basisforskningstilskuddet fra forskningsreserven falder på FFL22 med ca. 200 mio. kr. efter 2024. I KU's budget er midlerne tentativt videreført til 2025 i forventning om at KU vil modtage midlerne dér. Dette svarer til den hidtidige budgetteringspraksis på KU.
- Forskningsmidlerne fra omstillings- og forskningsreserven bliver tildelt (samlet ca. 700 mio. kr. for hele sektoren) efter en resultatmodel¹. KU har hidtil modtaget midlerne og forventer også fortsat at modtage dem, hvilket er afspejlet ved, at til trods for faldet på de 200 mio. kr. efter 2023, at videreføre midlerne.
- Der er dog usikkerhed ift. de 2% KU's basisforskningstilskud reduceres med (ca. 50 mio. kr.) til Omstillingsreserven, som bliver tilbageført til universiteterne ift. historisk fordeling ift. 45-20-25-10 modellen, hvor KU traditionelt modtager mindre end vi bidrager med (ca. 5-10 mio. kr. mindre årligt). Dette er afspejlet i det årlige fald i basisforskningstilskuddet for KU.
- Som nævnt i indledningen er der med finanslovsforslaget endnu ikke kastet lys over konsekvenserne af de større reformer og andre politiske beslutninger herunder særligt regionaliseringsaftalen samt en evt. kommende reform af basis-bevillingsmodellen. Samtidig er der med forslaget heller ikke taget stilling videreførelsen af takst-1 forhøjelsen fra 2023 og frem (hvor den som bekendt står til at bortfalde).
- Ift. regionaliseringsaftalen "flere og bedre uddannelsesmuligheder i Danmark" har KU efterfølgende modtaget udmelderbrev fra UFM hvoraf konkret måltal for reduktion i tilgang af studerende fremgår (uddybes under Risikoafsnittet nedenfor).

KU's øvrige indtægter

Hvad angår eksternt finansieret forskning var forventningen ved vedtagelsen af budget 2021 samt ved forårets målplansmøder en gennemsnitlig årlig vækst på minimum 3 procent. Ved udarbejdelsen af budget 2022 i efteråret 2021 opdateres budgetterne på den eksterne forskningsvirksomhed, hvor der fortsat forventning om en fin vækst.

---

¹ Den såkaldte "45-20-25-10 – model", som er nøgletal til fordeling af forskningsmidlerne på baggrund af gennemsnitstal for uddannelsesbevilling, Tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed, forskningsbibliometri og Ph.d. for hvert universitets indenfor en årrække

Bestyrelsen vil blive præsenteret for et opdateret indtægtsgrundlag og forventninger til omkostninger i budget 2022, som forelægges til godkendelse i bestyrelsen d. 7. december 2021. Her vil KU's egne indtægter (Eksterne midler og Øvrige indtægter) ligeledes blive opdateret.

Udisponerede midler

Udisponerede midler – efter målplansmøderne

mio. kr. (2021-niveau)	2022	2023	2024	2025
Råderumsprofil vedtaget primo 2021	30,0	30,0	30,0	30,0
Bidragsmodel		-1,8	6,4	12,8
Midtvejsprognose STÅ	67,7	73,9	82,7	83,0
<i>Økonomisk råderum til strategi og risici</i>	<i>97,7</i>	<i>102,1</i>	<i>119,1</i>	<i>125,8</i>
Disponeret til FAK/FA på målplansmøderne	39,7	36,8	38,0	38,0
Økonomisk råderum til strategi og risici efter målplansmøderne	58,0	65,3	81,1	87,8

Ny midtvejshøring vedr. forventet STÅ-optjening i april 2021 ændrede billedet, da den var meget positiv og derfor blev råderummet (de udisponerede midler) forøget ift. at kunne disponere på målplansmøderne. I efteråret 2021 vil der komme en opdateret STÅ-prognose og på denne baggrund vil det økonomiske råderum også blive justeret. Det fremtidige råderum skal dog samtidig ses i lyset af de endelige økonomiske konsekvenser af såvel regionaliseringsaftalen som en reform af modellen for udmøntning af basismidler.

Ud over de udisponerede midler, som indgår som en del af budgettet, er der på tværs af hele KU en betydelig egenkapital. KU's fleksible egenkapital udgjorde ved udgangen af 2020 i alt knap 1,7 mia. kr. svarende til ca. 19 pct. mod et mål på 7,5 pct. af omsætningen. Egenkapitalen er vokset betydeligt gennem de senere år (uddybes i afsnittet vedr. egenkapital nedenfor).

Status på usikkerheder og risici i budget 2022 og frem

I budgettet for 2021 blev der indarbejdet en række poster afledt af udfordringerne på bygningsområdet:

- Huslejestigninger til nybyggerier (især NBB),
- SEA 2020 reform,
- Øgede driftsomkostninger ifm. nybyggerier,
- Vedligeholdelseefterslæb,
- Meromkostninger dyrehospital.

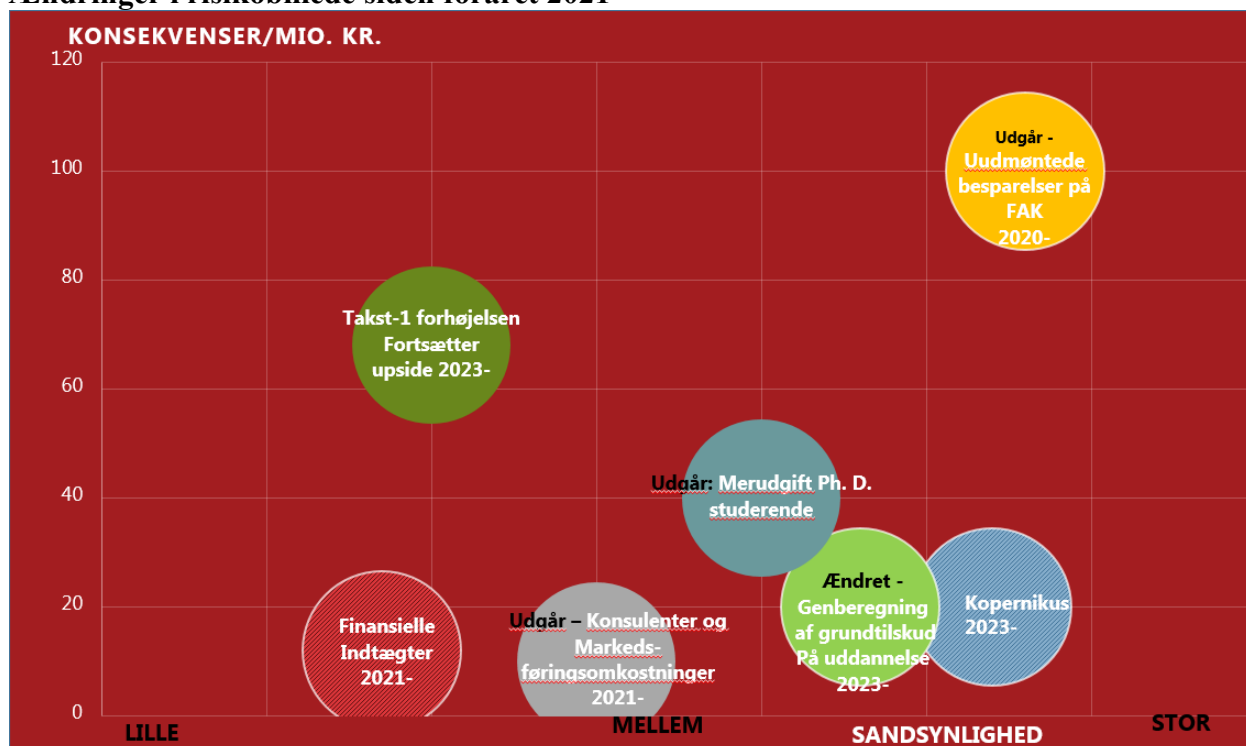
Der blev på den baggrund indarbejdet omkostningsforøgelser på 110 mio.kr. i 2021, 206 mio. kr. i 2022, 294 mio. kr. i 2023 og 307 mio.kr. i 2024.

Der blev samtidig indarbejdet modsatrettede tekniske korrektioner i budgettet på hhv. alt 90 mio. kr., 186 mio. kr. 274 mio. kr. og 287 mio.kr. De tekniske korrektioner er således udtryk for en budgetmæssig forudsætning om, at KU i de kommende år skal finde løsninger, som reducerer omkostningerne/forøger indtægterne svarende til størrelsen af korrektionerne, idet beslutningen dog samtidig har været, at KU's betydelige opsparing skal i spil, ift. at imødegå de øgede omkostninger på kort sigt i de kommende år.

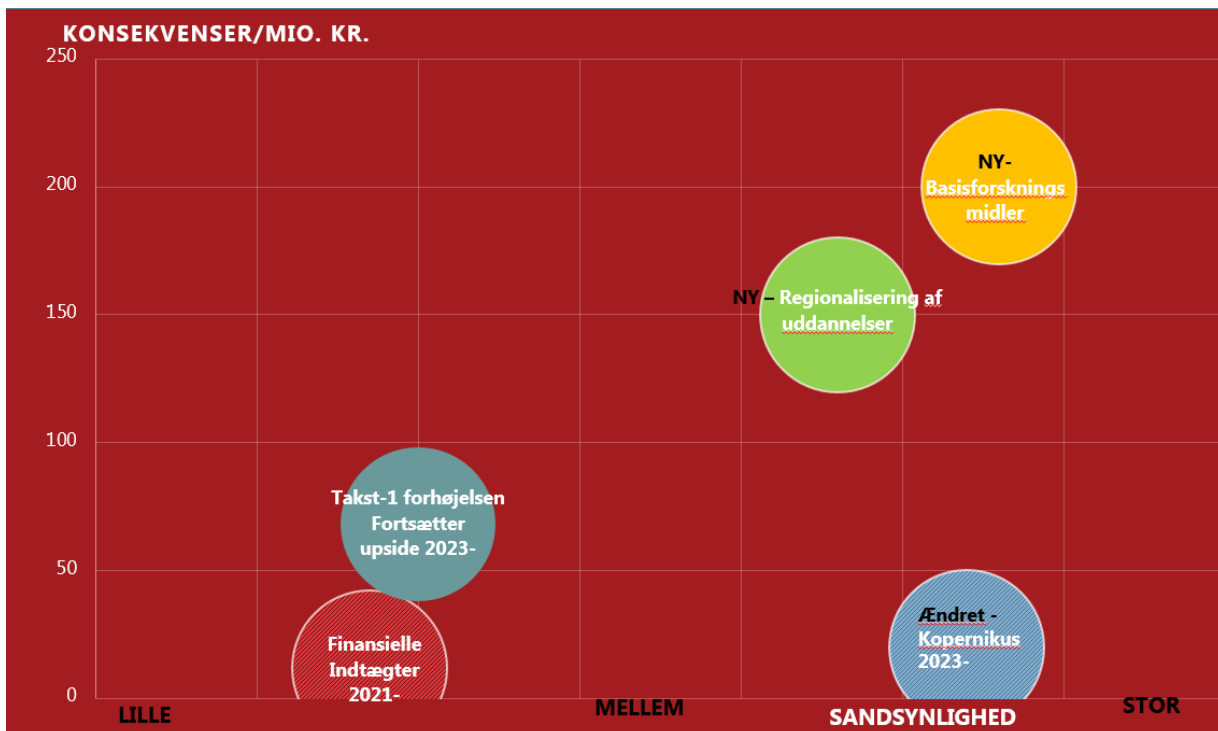
Derudover står KU overfor risici, hvor sandsynligheden for at de indtræffer er mere usikker og/eller hvor den økonomiske konsekvens fortsat er usikker, hvorfor risiciene endnu ikke er ”modne” til at blive indarbejdet i KU’s budget.

Nedenfor fremgår KU’s risikobillede når vi ser frem mod budget 2022, dels ift. hvordan det så ud i foråret 2021 dels hvordan det ser ud nu, hvor vi står forud for udarbejdelsen af budgettet for 2021:

Ændringer i risikobillede siden foråret 2021

Risikobillede frem mod budget 2022 (bemærk at X akser er ændret)

Usikkerheder, der udgår og indarbejdes i KUs budget for 2022:

- *Konsulenter og markedsføringsomkostninger:* er nu så konkrete at de kan fjernes fra risikobilledet og indarbejdes i KU's budget 2022, der forventes en reduktion på KU's finanslovsindtægter med godt 17 mio. kr. som en del af finansieringen af regionaliseringsaftalen.
- *Uudmøntede besparelser på FAK:* udgår som en egentlig risiko, da der er tale om mere strukturelle tiltag, som der løbende bliver taget hånd om lokalt (godt 100 mio. kr. fra 2020 og frem).
- *Merudgift Ph.d.:* Udgår som risiko, da risikoen kan håndteres indenfor de eksisterende budgetter.

Usikkerheder, der har ændret sig:

- *Genberegning af grundtilskud på uddannelse:* Videreførelsen af 5 pct. af grundtilskuddet er afhængigt af en samlet vurdering af opfyldelsen af den strategiske rammekontrakt, og 5 pct. er afhængig af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen "Læringsbarometer". Det vurderes nu for sandsynligt, at genberegningen kun vil tage udgangspunkt i disse to elementer og ikke som tidligere antaget ift. et nyt (og lavere STÅ-optjeningsniveau); hvorfor risikoen nu er formindsket fra de maksimale knap 50 mio. kr. til en risiko på ca. 20 mio. kr. med en mellem sandsynlighed. Risikoen forbundet med genberegningen af grundtilskuddet er indarbejdet

som en del af den samlede risiko ved regionaliseringsudspillet om flere og bedre uddannelsesmuligheder i hele Danmark, jf. nedenfor og vil derfor udgå som et selvstændigt risikopunkt.

- *Kopernikus*: KU står overfor, i samarbejde med resten af sektoren, at skulle erstatte det tidligere og forældede uddannelsessystem ”STADS” med et nyt system ”Kopernikus”. Systemet forventes tidligst at gå i drift i 2023 med forventede meromkostninger i forhold til de nuværende omkostninger på min. 20 mio. kr. årligt fra 2023. Det vurderes nu som meget sandsynligt, at meromkostningerne vil blive realiseret, men der pågår stadig afklaringer i projektet, hvorfor risikoen endnu ikke er indarbejdet i KU’s budget, men det vil over den kommende tid blive vurderet, om der er et tilstrækkeligt robust grundlag, som muliggør en indarbejdelse i budgettet for 2022.

Usikkerheder, der er tilføjet:

- *Omlægning af model for tildeling af basisforskningstilskud*: Basisforskningstilskuddet fra forskningsreserven er som nævnt FFL22 videreført til 2024, så den tre-årige budgetsikkerhed til universiteterne fastholdes. Der er dog også nye modeller for selve fordelingen af basisforskningsmidlerne i spil, og her forventedes initialt set en ny model i 2021 med evt. virkning fra 2022. Her var forventningen, at en ny model ville være ugunstig for KU, ift. at det fra politisk hold anses, at KU's basisforskningstilskud er uforholdsmæssigt højt ift. de øvrige universiteters. KU's eksisterende andel af sektorens midler til basisforskning er 32,1%. Det er uklart hvad en eventuel model vil basere sig på, og ikke mindst hvilken effekt det måtte få for KU. Samlet set er der betydelig usikkerhed om KU's basisforskningstilskud – risikoen er her tentativt skitseret som en risiko på 200 mio.kr., pt. svarende til KU's årlige andel af basisforskningsmidler fra forskningsreserven, udmøntet til universiteterne efter eksisterende resultatmodel. Risikoen vurderes som stor.
- *Regionalisering af uddannelser*: Der er i regeringsudspillet lagt op til 5-10% reduktion af optaget. Der skal udarbejdes en samlet sektorplan for, hvordan en målsætning om udflytning eller nedskalering af sektorens samlede optag i de største byer på op til 10% kan realiseres frem mod 2030. KU kan vælge at nedskalere optaget i København ved at reducere optaget eller lukke, udflytte eller sammenlægge uddannelser. Af udmelderbrev den 31. august 2021 fra UFM fremgår at KU skal reducere med 1.273 pladser frem mod 2030 fordelt på hhv. bachelor og kandidat, sat i forhold til optaget i 2019. Ved en reduktion på 5 pct. er der groft estimeret en risiko på 100 mio. kr. i faldende uddannelsesindtægter (direkte

STÅ-indtægter samt afledte konsekvenser på øvrige uddannelseselementer, herunder grundtilskud), stigende til 200 mio. kr. ved en reduktion på 10 pct., gradvist frem mod 2030. Såfremt KU ikke udflytter uddannelser, vurderes risikoen som værende meget høj.

- *Strukturel stigning på it-omkostninger:* Ud over de risici der er afbilledet i risikobilledet er der varslet generelle stigninger på omkostninger til it-omkostninger, drevet af et fortsat stigende behov for digital understøttelse såvel i forhold til forskning og uddannelse som i forhold til den administrative understøttelse. Der er tale om forventede investeringer pga. den fortsatte stigende efterspørgsel ift. serverkapacitet, netværk, storage samt support heraf. Er endnu ikke muligt at kvantificere, hvorfor det endnu ikke er indarbejdet i risikobilledet.

Omfanget af økonomiske risici bliver også behandlet i ”Den årlige redegørelse for bygningsområdet”, som forelægges bestyrelsen i januar 2022.

Heraf vil de specifikke forhold fremgå fordelt på de enkelte byggesager.

Udover ovennævnte risici står KU som tidligere beskrevet også overfor væsentlige risici på bygningsområdet som i fremtiden vil medføre stigende omkostninger og der vil derfor være behov for at foretage nedjusteringer på omkostningssiden. I princippet kan KU's egenkapital med den størrelse den har medvirke til en ”indflyvning” og blød landing ift. at tilpasse økonomien til de usikkerheder på indtægtsiden samt meromkostninger KU står overfor.

KU's egenkapital

KU definerer egenkapitalen i to lag. **Teknisk egenkapital** er regnskabs tekniske poster som følge af lovkrav til kapitalen eller af at udvise ejerandel af bestemte aktiver (f.eks. anlæg og likvider). **Fleksibel egenkapital** er regnskabsposter som følger løbende overskud/underskud i resultatopgørelsen. Den fleksible egenkapital omtales i daglig tale som opsparing og udgøres af hhv. fakulteternes og KU's centrale opsparing. Bestyrelsen har tidligere lagt sig fast på, at det langsigtede mål for den fleksible egenkapital er 7,5 pct. af KU's omsætning.

Den interne opsparingsmodel på KU, der definerer fakulteternes opsparing (den fleksible egenkapital) er enhedens overførte akkumulerede over/underskud inkl. afskrivninger på anlæg og regulering af forpligtigelser (f.eks. feriepenge). Fakulteternes opsparing har tre overordnede formål: At være risikobuffer, strategisk investeringsredskab og incitament for sund økonomisk adfærd.

Fakulteternes profiler for opsparing (og disponering heraf) vil blive opdateret i forbindelse med budgetlægningen, og vil løbende blive drøftet med

KU's ledelse. Pt. overstiger fakulteternes samledes opsparing det langsigtede opsparingsmål på 7,5 pct. FAK's opsparing og KU's forventninger til egenkapital opdateres i forbindelse med den endelige udarbejdelse af Budget 2022.

På baggrund af de seneste års betydelige overskud i KU's regnskaber er den fleksible egenkapital (opsparing) forøget og udgør ved udgangen af 2020 godt 1,7 mia. kr., ca. 19 pct. af KU's samlede omsætning. Målet er som nævnt at den fleksible egenkapital udgør 7,5 pct. af omsætningen, dvs. godt 700 mio. kr. Et overskud er i og for sig ikke en udfordring i sig selv, men er dog udtryk for afvigelser mellem budgetter, prognoser og resultater over de senere år, og som netop har medført den store vækst i egenkapitalen.

Denne udvikling sammenholdt med en konkret bestilling fra bestyrelsen har foranlediget en nærmere analyse af KU's økonomiske resultater og egenkapitaludvikling i årene 2017 til 2020. Samtidig med denne analyse er KU's fleksible egenkapital kortlagt, herunder hvor stor en del der er bundet til bestemte formål og forpligtelser, og hvor stor en andel der er "fri" og i princippet kan anvendes frit. Analysen blev som bekendt præsenteret for bestyrelsen på mødet i juni 2021 og er opdelt i tre elementer – bestående af:

- *Afvigelsesanalyse*
- *Opsparingsanalyse*
- *Anbefalinger*

Bestyrelsen besluttede på mødet at der skulle arbejdes videre med analysens anbefalinger og konklusioner mhp. at præsentere bestyrelsen for den videre proces for arbejdet med disse anbefalinger og konklusioner på mødet den 7. december 2021. På denne foranledning pågår en involverende proces i forskellige fora frem mod bestyrelsesmødet i december.

Videre proces

- På baggrund af forårets målplansmøder samt finanslovsforslag 2022 er budgetrammer sendt til fakulteterne for årene 2022-2025. Fakulteternes udarbejder budgetter på baggrund heraf
- På handleplansmøderne primo november forhåndsgodkender rektor fakulteternes budgetter
- Bestyrelsen godkender på mødet den 7. december KU's samlede budget 2022. Budget 2022 indeholder ud over KU's konsolideres budget også en opdateret egenkapital samt et 10-årigt bygningsbudget.

